

Atvinnuvegaráðuneytið
Skrifstofa viðskipta og markaða

Reykjavík, 17. september 2026

Efni: Umsögn HMS um áform um lagasetningu til innleiðingar reglugerðar (ESB) nr. 2019/1020 um markaðseftirlit, málsnr. S-165/2026

Húsnæðis-, mannvirkja og skipulagsstofnun (HMS) fagnar áformum um lagasetningu til innleiðingar reglugerðar (ESB) nr. 2019/1020 um markaðseftirlit og samræmi vara við kröfur.

Höfuðmarkmið reglugerðarinnar er að efla starfsemi innri markaðarins með skilvirku og samræmdu markaðseftirliti. Með því er leitast við að tryggja að aðeins vörur sem uppfylla gildandi kröfur séu boðnar fram á markaði og stuðla þannig að öryggi neytenda, vernd umhverfisins og sanngjarnri samkeppni. Reglugerð (ESB) nr. 2019/1020 setur ramma um stefnumiðað, skilvirkt og samræmt markaðseftirlit. Í ákvæðum hennar er tekið mið af helstu breytingum sem orðið hafa á markaðssetningu og dreifingu vara á undanförunum árum, einkum stórauðinu netverslun. Sú þróun hefur aukið framboð á innri markaði Evrópska efnahagssvæðisins á vörum sem uppfylla ekki evrópskar kröfur um öryggi fólks og vernd umhverfisins.

HMS bendir á að reglugerðin markar mikilvæg skref í átt að stefnumiðuðu og samræmdu markaðseftirliti innan Evrópska efnahagssvæðisins. Í henni eru gerðar skýrar kröfur um samstarf og upplýsingaskipti markaðseftirlitsyfirvalda, bæði innan einstakra ríkja og milli ríkja á Evrópska efnahagssvæðinu. Slík samvinna er nauðsynleg til að markaðseftirlit verði árangursríkt þegar vörur eru í vaxandi mæli markaðssettar með rafrænum söluleiðum og þvert á landamæri.

HMS leggur áherslu á að við undirbúning og útfærslu nýrrar löggjafar verði tryggt að miðlæg tengiskrifstofa geti sinnt samræmingarhlutverki sínu með skilvirkum hætti, eins og reglugerð (ESB) nr. 2019/1020 gerir ráð fyrir. Annarsvegar þarf að tryggja að miðlæg tengiskrifstofa hafi burði til að stuðla að stefnumiðaðri og samræmdri framkvæmd markaðseftirlits hér á landi, greiða fyrir upplýsingaskiptum og samstarfi milli markaðseftirlitsyfirvalda og annarra stjórnvalda og þátttöku í samstarfi um samræmingu eftirlits á innri markaði Evrópska efnahagssvæðisins. Hins vegar þurfa öll markaðseftirlitsyfirvöld að hafa getu til að taka þátt í samræmdri og stefnumiðaðri framkvæmd markaðseftirlits í samræmi við kröfur reglugerðarinnar. Þetta eru að mati HMS lykilforsendur þess að Ísland nái markmiðum reglugerðarinnar um stefnumiðað, samræmt og árangursríkt markaðseftirlit.

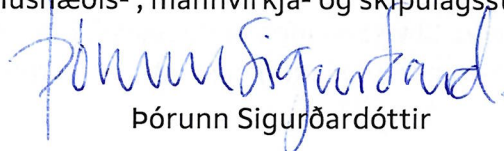
Með vísan til markmiða reglugerðarinnar, krafna hennar um stefnumiðað, samræmt og árangursríkt markaðseftirlit og fyrirhugaðs hlutverks HMS sem miðlægrar tengiskrifstofu leggur stofnunin sérstaka áherslu á eftirfarandi atriði við undirbúning lagasetningarinnar:

- Tryggt verði að markaðseftirlitsyfirvöld og miðlæg tengiskrifstofa hafi fullnægjandi fjárhagslega, tæknilega og faglega getu til að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru til framkvæmdar markaðseftirlits í reglugerðinni.
- Tryggt verði að ráðuneyti og stofnanir sem bera ábyrgð á verkefnum skv. reglugerðinni hafi getu og beri ábyrgð á þátttöku í mótun markaðseftirlitsstefnu fyrir Ísland og eftirfylgni hennar.
- Markaðseftirlitsyfirvöldum verði tryggðar fullnægjandi lagaheimildir til að tryggja hlítingu við reglugerðina og þær stjórnvaldsákvæðanir sem teknar eru á grundvelli ákvæða hennar. Er hér sérstaklega átt við heimildir til að beita dagsektum og stjórnvaldssektum.
- Markaðseftirlitsyfirvöldum verði veitt lagaheimild til að endurheimta kostnað sem fellur til við eftirlit í tilvikum þar sem vörur uppfylla ekki gildandi kröfur.

Að lokum ítrekar HMS að innleiðing reglugerðar (ESB) 2019/1020 er mikilvægt skref til að styrkja markaðseftirlit hér á landi, auka öryggi neytenda og annarra notenda vara, efla umhverfisvernd og tryggja sanngjarna samkeppni í samræmi við þær kröfur sem gilda á Evrópska efnahagssvæðinu.

Virðingarfyllst,

f.h. Húsnæðis-, mannvirkja- og skipulagsstofnunar,



Þórunn Sigurðardóttir

Framkvæmdastjóri sviðs mannvirkja og markaðseftirlits